

Η Ελπίδα σε Κρίση

Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης (φωτό: Γιάννης Δραμιτινός)

Παναγιώτης Λουσιώτης

“We enter the processes of seeing as remaking and remaking as perception”
Humphrey McQueen

Ο Λουσιώτης κατάγεται από την Κύπρο. Μετανάστευσε με τους γονείς του στην Αυστραλία όταν ακόμα το νησί ήταν κάτω από αγγλική κατοχή. Σπούδασε στην Αυστραλία και έμαθε τη γλώσσα του κατακτητή νωρίς. Φωτογράφος και ποιητής, δημιούργησε έργο το οποίο ξεχωρίζει, επειδή στέκεται φανερά με απορία και καχυποψία, απέναντι στα καθορισμένα μέσα που μας παρέχει ο πολιτισμός μας –την εικόνα και τη γλώσσα– για να αντιλαμβανόμαστε τη ζωή.

Τον καλλιτέχνη και την σύντροφό του Τασία, θεατρική συγγραφέα και σκηνοθέτρια, τους γνώρισα κάπου κατά το 1977, όταν επισκέφτηκαν μια έκθεση έργων μου, όπου παρουσίαζα το θέμα της άμεσης βίας με αφορμή την ελληνική εμπειρία της περιόδου 1967-1974. Ο Λουσιώτης συμμετείχε από την αρχή στην εκδοτική επιτροπή του περιοδικού Χρονικό, το οποίο δημιουργήσαμε μια παρέα καλλιτεχνών το 1979, με στόχο την πληροφόρηση γύρω από θέματα τέχνης και πολιτισμού. Την επόμενη χρονιά εκθέσαμε μαζί έργα στην γκαλερί Pinacotheca στο Richmond. Τα έργα που παρουσίασε ο Παναγιώτης είχαν τίτλο “The Masterthief” (ο μεγάλος κλέφτης) και ήταν ενόπτες φωτογραφιών, που με το σπιλ του μοντάζ και του φωτοδιπλήματος, κριτικάριζε τους μύθους της μοντέρνας κοινωνίας. Η δική μου εργασία, μέσα από ένα παράταιρο συνονθύλευμα μοντέρνων σκουπιδιών, προσπαθούσε να περιγράψει την «έμμεση βία» που ασκεί η καταναλωτική κοινωνία μέσω της διαφήμισης. Ήταν τότε μια περίοδος όπου η πολιτικοποίηση ήταν διάχυτη μέσα στην κοινωνία, και οι νέοι ίδρυσαν τα δικά τους περιοδικά και τις καλλιτεχνικές ομάδες. Όμως την ίδια εποχή –όπως φάνηκε εκ των υστέρων– είχαν μπει και οι βάσεις για την αποπολιτικοποίηση της κοινωνίας, που θα ακολουθούσε.

Ο Λουσιώτης πρωτοπαρουσίασε έργα του, στα περιοδικά «925», Developments, Rascals και Χρονικό. Το 1981 κυκλοφόρησε το πρώτο του βιβλίο, Το Ταξίδι του σοφού πλεκτρονίου. Το 1985 δημοσίευσε ακόμα ένα βιβλίο με τον τίτλο Τρία ζήτω για τον πολιτισμό, και την επόμενη χρονιά το 1986 συνεργάστηκε με τον ποιητή Jas Duke και την Vivienne Mehes, για την έκδοση ενός ακόμα βιβλίου με τίτλο Βιομηχανική Γυναίκα. Από τότε ο Λουσιώτης, συνεργάστηκε με καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο για την παραγωγή βιβλίων, ποιητικών συλλογών, και μικρού μήκους ταινιών. Επίσης το 2004, δημοσίευσε μια ποιητική συλλογή με κείμενα και εικόνες με τον τίτλο Το πουλί το καμπαναριό.

Not directly connected with a productive process. Φωτοκολάζ, Μελβούρνη 1983

Σε όλη του την καλλιτεχνική διαδρομή με μέσο την ποιητική της εικόνας και του λόγου, ο Λουσιώτης στάθηκε κριτικά και με απορία μέσα στον κόσμο. Οι φωτογραφίες και οι ιστορίες που δημιούργησε έχουν διπλό ενδιαφέρον, τόσο για το τι λένε όσο και για το πώς το λένε. Το ενδιαφέρον αυτό στην εργασία του, τον έφερε στο κέντρο του προβληματισμού, ο οποίος κατέκλισε τον θεωρητικό λόγο για την τέχνη και την αισθητική στον 20ο αιώνα.

Οι δεκαετίες του 1960 και 1970 ήταν μια περίοδος, που η μηχανική αναπαραγωγή της εικόνας γνώρισε πρωτοφανή διάδοση. Η φωτογραφική μηχανή, η τηλεόραση, το βίντεο, τα περιοδικά, η διαφήμιση, χρησιμοποιήθηκαν μαζικά και πρόβαλαν μια δεύτερη εικονική πραγματικότητα, η οποία αντικατέστησε την εικόνα του γνώριμου κόσμου. Ο μοντερνισμός, που εξέφρασε

το πέρασμα από τη θρησκεία στην επιστήμη υποχωρούσε πάλι, με πρωταγωνιστή την τεχνολογία, η οποία αντί να λύσει το πρόβλημα της εργασίας όπως είχαν ονειρευτεί οι άνθρωποι του 19ου αιώνα, επέβαλε ως μια νέα θρησκεία την αναζήτηση και τελειοποίηση του εικονικού κόσμου. Έζησε αυτή την περιρρέουσα ατμόσφαιρα, αλλά από μια θέση που την στήριζαν και την τροφοδοτούσαν οι εμπειρίες του γονικού κόσμου της μετανάστευσης. Η πικρία για την κατοχή της Κύπρου από τους βρετανούς και ο ρατσισμός που ένοιωσε ως νέος στην Αυστραλία, αποτέλεσαν βιώματα που τον οδήγησαν σε έναν οξύ συγκριτισμό, σε άβολες ταυτοτικές θέσεις, σε μια διαρκή διερώτηση των μέσων που έχει ο σύγχρονος άνθρωπος στη διάθεσή του, για να αντιληφθεί και κατανοήσει την πραγματικότητα. Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

Τον καλλιτέχνη και την σύντροφό του Τασία, θεατρική συγγραφέα και σκηνοθέτρια, τους γνώρισα κάπου κατά το 1977, όταν επισκέφτηκαν μια έκθεση έργων μου, όπου παρουσίαζα το θέμα της άμεσης βίας με αφορμή την ελληνική εμπειρία της περιόδου 1967-1974.